

Overzicht instrumenten raadsonderzoek met voor- en nadelen

Instrument	Voordelen	Nadelen
Regie bij de raad		
A. Onderzoek door een extern bureau (verantwoordelijkheid bij bureau en aansturing bij griffie/begeleidingsgroep)	/ Objectief onderzoek uitgevoerd door deskundigen en in korte doorlooptijd / Politiek blijft er manoeuvreerruimte / Onderzoeksmethode is passend in een dossier waarover weinig politieke eensgezindheid is / Politieke oordeelsvorming na het onderzoek / Beperkte tijdsbelasting voor raadsleden en griffie / De huidige werkwijze (griffie en FVO) in het vooronderzoek kan worden voortgezet	/ In beperkte mate 'een statement' vanuit de raad / Bevoegdheden van onderzoekers zijn beperkt, afhankelijk van vrijwillige deelname en openheid / De raad heeft in dit onderzoek regie, maar ten opzichte van opties B,C en D staat de raad meer op afstand van het onderzoeksproces / Raad is niet gecommiteerd aan uitvoering en kan dus makkelijk afstand nemen van uitkomsten
B. Onderzoek door een extern bureau (verantwoordelijkheid bij raadscommissie/begeleidingscommissie)	/ Raadcommissie/begeleidingsgroep neemt verantwoordelijkheid voor onderzoek / Politiek minder beladen t.o.v. een raadsenquête / Er is een wettelijke inlichtingenplicht voor het college van B&W richting de raad / Binnen een onderzoek op basis van artikel 84 zijn er verschillende mogelijkheden om de betrokkenheid vanuit de raad vorm te geven: • Een onderzoekscommissie (bestaande uit raadsleden) • Een begeleidingscommissie (bestaande uit raadsleden) • Een klankbordgroep	/ Onderzoeksmethode vraagt om politieke eensgezindheid bij onderzoekfocus en plan van aanpak / Raadsleden en griffie zijn direct betrokken, dus het kost meer tijd en inzet t.o.v. optie A / Bevoegdheden van onderzoekers zijn beperkt
C. Raadsenquête o.b.v. 155a Gw	/ Krachtig statement van de gemeenteraad / Zwaar instrument dat recht doet aan breed gedeelde gevoelens van misstanden of disfunctioneren / Stevige wettelijke bevoegdheden van de raadscommissie, waaronder het onder ede verhoren van betrokkenen (ook ex raadsleden en – bestuurders) en de verplichting voor ambtenaren om alle gevraagde inlichtingen te verstrekken	/ Tijdsbelasting voor enquêtecommissie, griffie en ondersteuners / Vraagt veel discipline van de enquêtecommissie (geheimhouding, flexibiliteit, onderzoekstraining) / Hoge onderzoekskosten en bijkomende kosten / Raadsenquête wordt vaak geassocieerd met afrekenen en aanwijzen van verantwoordelijken / Lastig om politiek buiten de uitvoering van het onderzoek te houden

Overzicht instrumenten raadsonderzoek met voor- en nadelen

Instrument	Voordelen	Nadelen
Regie bij de raad		
A. Onderzoek door een extern bureau (verantwoordelijkheid bij bureau en aansturing bij griffie/begeleidingsgroep)	/ Objectief onderzoek uitgevoerd door deskundigen en in korte doorlooptijd / Politiek blijft er manoeuvreerruimte / Onderzoeksmethode is passend in een dossier waarover weinig politieke eensgezindheid is / Politieke oordeelsvorming na het onderzoek / Beperkte tijdsbelasting voor raadsleden en griffie / De huidige werkwijze (griffie en FVO) in het vooronderzoek kan worden voortgezet	/ In beperkte mate 'een statement' vanuit de raad / Bevoegdheden van onderzoekers zijn beperkt, afhankelijk van vrijwillige deelname en openheid / De raad heeft in dit onderzoek regie, maar ten opzichte van opties B,C en D staat de raad meer op afstand van het onderzoeksproces / Raad is niet gecommiteerd aan uitvoering en kan dus makkelijk afstand nemen van uitkomsten
B. Onderzoek door een extern bureau (verantwoordelijkheid bij raadscommissie/begeleidingscommissie)	/ Raadcommissie/begeleidingsgroep neemt verantwoordelijkheid voor onderzoek / Politiek minder beladen t.o.v. een raadsenquête / Er is een wettelijke inlichtingenplicht voor het college van B&W richting de raad / Binnen een onderzoek op basis van artikel 84 zijn er verschillende mogelijkheden om de betrokkenheid vanuit de raad vorm te geven: • Een onderzoekscommissie (bestaande uit raadsleden) • Een begeleidingscommissie (bestaande uit raadsleden) • Een klankbordgroep	/ Onderzoeksmethode vraagt om politieke eensgezindheid bij onderzoekfocus en plan van aanpak / Raadsleden en griffie zijn direct betrokken, dus het kost meer tijd en inzet t.o.v. optie A / Bevoegdheden van onderzoekers zijn beperkt
C. Raadsenquête o.b.v. 155a Gw	/ Krachtig statement van de gemeenteraad / Zwaar instrument dat recht doet aan breed gedeelde gevoelens van misstanden of disfunctioneren / Stevige wettelijke bevoegdheden van de raadscommissie, waaronder het onder ede verhoren van betrokkenen (ook ex raadsleden en – bestuurders) en de verplichting voor ambtenaren om alle gevraagde inlichtingen te verstrekken	/ Tijdsbelasting voor enquêtecommissie, griffie en ondersteuners / Vraagt veel discipline van de enquêtecommissie (geheimhouding, flexibiliteit, onderzoekstraining) / Hoge onderzoekskosten en bijkomende kosten / Raadsenquête wordt vaak geassocieerd met afrekenen en aanwijzen van verantwoordelijken / Lastig om politiek buiten de uitvoering van het onderzoek te houden

		/ Niet meer mogelijk om na een raadsenquête te downsizen (mocht er niets boven water komen) of juist op te schalen
D. Raadsenquête o.b.v. 155a Gw na optie A of B	/ De inzet van het zwaarste instrument wordt pas overwogen nadat er een gedegen feitenonderzoek ligt / Als er zicht is op de feiten en duidelijk of er informatie ontbreekt/wordt achtergehouden kan als nog tot verhoren worden overgegaan / Er kan een weloverwogen inschatting worden gemaakt van het belang van verhoren	/ Tijdsbelasting voor enquêtecommissie, griffie en ondersteuners bij organisatie van openbare verhoren / Vraagt veel discipline van de en enquêtecommissie (geheimhouding, flexibiliteit, onderzoekstraining) / Het organiseren van openbare verhoren is kostbaar / Raadsenquête wordt vaak geassocieerd met afrekenen en aanwijzen van verantwoordelijken / Lastig om politiek buiten de uitvoering van het onderzoek te houden / Niet meer mogelijk om na een raadsenquête te downsizen (mocht er niets boven water komen) of juist op te schalen
Regie niet bij de raad		
E. Rekenkameronderzoek	/ Onderzoekservaring bij de rekenkamer / Kennis van de 'colour locale' / Capaciteit en budget voor rekenkamer is reeds beschikbaar gesteld	/ Raad heeft geen regie in het onderzoek / Geen grip op de doorlooptijd / Rekenkamer is onafhankelijk en kan besluiten het onderzoek niet op te pakken / Rekenkamer heeft doorgaans minder ervaring met politiek getinte onderzoeken / Bevoegdheden van rekenkamer zijn beperkt, afhankelijk van vrijwillige deelname en openheid
F. Onderzoek door 'club van wijze mensen'	/ Feiten worden gespiegeld aan referentiekader van specifieke kenners en specialisten / Politieke manoeuvreerruimte / Gezaghebbende personen kunnen wat in gang zetten	/ Raad heeft geen regie in het onderzoek / Geen grip op de doorlooptijd / Selectie van 'de club' is een lastige (politieke) opgave / Goed onderzoek doen vraagt veel verschillende competenties en die moeten in de club terugkomen (inhoud, proces, onderzoek vaardigheden) / Raad is niet gecommitteerd aan uitvoering en kan dus makkelijk afstand nemen van uitkomsten

